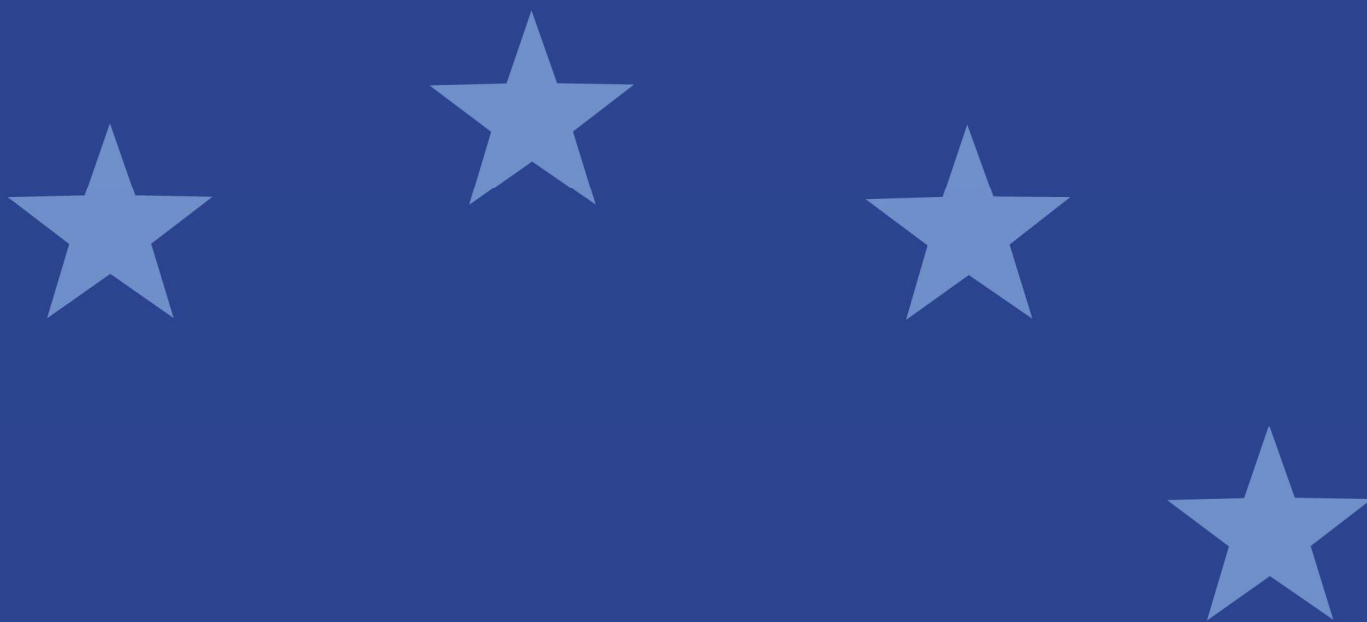

European Securities and
Markets Authority

Pamatnostādnes kompetentajām iestādēm un PVKIU ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām

Pamatnostādnes par ETF un citiem ar PVKIU saistītiem jautājumiem

Saturs

I.	Tvērums	3
II.	Definīcijas	3
III.	Mērķis	5
IV.	Atbilstības un ziņošanas pienākumi	5
V.	PVKIU, kuri seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam	5
VI.	Līdzsvarotie PVKIU, kuri seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam	6
VII.	PVKIU ETF – identifikators un konkrētas informācijas atklāšana	6
VIII.	Aktīvi pārvaldīti PVKIU ETF	7
IX.	Attieksme pret PVKIU ETF sekundārā tirgus ieguldītājiem	7
X.	Efektīvas portfeļa pārvaldības metodes	7
XI.	Atvasinātie finanšu instrumenti	9
XII.	Nodrošinājuma pārvaldība saistībā ar ārpusbiržas finanšu atvasinājumu darījumiem un efektīvas portfeļa pārvaldības metodēm	10
XIII.	Finanšu indeksi	12
XIV.	Pārejas noteikumi	14

I. Tvērums

1. Šīs pamatnostādnes ir saistošas (arī turpmāk tekstā) kompetentajām iestādēm, kas nozīmētas saskaņā ar PVKIU direktīvas 97. pantu, PVKIU ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām (arī turpmāk tekstā) un PVKIU, kuri darbojas kā pašu pārvaldītas ieguldījumu sabiedrības.
2. EVTI 2012. gada 18. decembrī publicēja pamatnostādnes par ETF un citiem ar PVKIU saistītiem jautājumiem (ESMA/2012/832, sākotnējās pamatnostādnes). Sākotnējās pamatnostādnes stājās spēkā 2013. gada 18. februārī, kad tās tika publicētas (dažādu valodu versijās) EVTI tīmekļa vietnē. Šo pamatnostādņu pārejas noteikumi zaudēja spēku 2014. gada 18. februārī. Pēc tam EVTI izdeva pamatnostādņu pašreizējo versiju (ESMA/2014/937, pārskatītās pamatnostādnes), kurā ietverti grozīti noteikumi par nodrošinājuma diversifikāciju (43. punkta e) apakšpunkts un 48. punkts). Pārskatīto pamatnostādņu 43. punkta e) apakšpunkts un 48. punkts tiek piemērots, sākot ar dienu, kad pagājuši divi mēneši kopš pārskatīto pamatnostādņu publicēšanas (dažādu valodu versijās) EVTI tīmekļa vietnē. Pārejas noteikumi par 43. punkta e) apakšpunktu un 48. punktu izklāstīti 70. un 71. punktā. Saskaņā ar tiem PVKIU, kas pastāvējuši jau pirms pārskatīto pamatnostādņu publicēšanas, ir dots 12 mēnešu pārejas laiks, kurā jāpanāk atbilstība pārskatīto pamatnostādņu 43. punkta e) apakšpunktam un 48. punktam. Pamatnostādņu 7. punktā minētās ziņošanas prasības attiecas uz pārskatīto pamatnostādņu 43. punkta e) apakšpunkta un 48. punkta noteikumiem, sākot ar dienu, kad pagājuši divi mēneši kopš pārskatīto pamatnostādņu publicēšanas (dažādu valodu versijās) EVTI tīmekļa vietnē. Skaidrības labad: sākotnējo pamatnostādņu noteikumi, kas nav tikuši grozīti ar pārskatītajām pamatnostādnēm, ir spēkā no 2013. gada 18. februāra (vai attiecīgi no 2014. gada 18. februāra, ja uz tiem attiecas kāds pārejas noteikums).

II. Definīcijas

3. Ja nav norādīts citādi, PVKIU direktīvā izmantotajiem terminiem šajās pamatnostādnēs ir identiska nozīme. Tiek izmantotas arī šādas definīcijas:

<i>Aktīvi pārvaldīts PVKIU ETF</i>	Aktīvi pārvaldīts PVKIU ETF ir PVKIU ETF, kura pārvaldītājam ir tiesības lemt par tā portfeļa saturu atbilstīgi norādītajiem ieguldījumu mērķiem un politikai (atšķirībā no PVKIU ETF, kurš seko indeksam un kuram nav šādu tiesību). Aktīvi pārvaldīts PVKIU ETF parasti cenšas pārsniegt indeksu
<i>Gada sekošanas atšķirība</i>	Atšķirība starp PVKIU, kurš seko noteiktam finanšu indeksam, gada ienesīgumu un attiecīgā indeksa gada ienesīgumu
<i>Direktīva par atbilstīgajiem aktīviem</i>	Eiropas Komisijas Direktīva 2007/16/EK, ar ko īsteno Padomes Direktīvu 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU), paskaidrojot atsevišķas definīcijas ¹

---

¹ OV L 79, 20.3.2007., 11. lpp.

PVKIU ETF

PVKIU ETF ir PVKIU, kura vismaz viena (arī turpmāk tekstā) ieguldījumu apliecību vai akciju kategorija dienas laikā tiek tirgota vismaz vienā regulētajā tirgū vai daudzpusējā tirdzniecības sistēmā ar vismaz vienu tirgus uzturētāju, kurš nodrošina, ka tā sertifikātu vai akciju fondu biržas cena būtiski neatšķiras no tā neto aktīvu vērtības un attiecīgā gadījumā no tā indikatīvās neto aktīvu vērtības

Vadlīnijas par vienotu (arī turpmāk tekstā) Eiropas naudas tirgus fondu definīciju

EVRK vadlīnijas par vienotu Eiropas naudas tirgus fondu definīciju (atsauce CESR/10-049)

Vadlīnijas par PVKIU ieguldījumiem (arī turpmāk tekstā) atbilstīgiem aktīviem

EVRK vadlīnijas par atbilstīgiem aktīviem PVKIU ieguldījumiem (CESR/07-044b)

Vadlīnijas (arī turpmāk tekstā) konsekvēnti) par riska novērtēšanu un kopējā riska, kā arī darījumu partnera riska aprēķināšanu PVKIU

EVRK pamatnostādnes par riska novērtēšanu un kopējā riska, kā arī darījumu partnera riska aprēķināšanu PVKIU (atsauce CESR/10-788)

Indikatīvā neto aktīvu vērtība

PVKIU ETF neto aktīvu vērtība, kas noteikta aprēķina dienā, pamatojoties uz jaunāko informāciju. *Indikatīvā neto aktīvu vērtība* nav cena, par kuru ieguldītāji otrreizējā tirgū pērk un pārdod savas sertifikātus vai akcijas

Finanšu indeksam sekojošais (arī turpmāk tekstā) PVKIU

PVKIU, kura stratēģija ir replicēt indeksu vai sekot viena vai vairāku indeksa darbības rezultātiem (*performances*), piemēram, izmantojot sintētisku vai fizisku replicēšanu

Finanšu indeksam sekojošais PVKIU ar sviras finansējumu (arī turpmāk tekstā)

PVKIU, kura stratēģija ir veikt ar indeksu saistītus riska darījumus ar sviras finansējumu (*leveraged exposure*) vai ieguldījumus indeksā ar sviras finansējumu (*leveraged index*)

Daudzpusējā tirdzniecības sistēma

Daudzpusējā tirdzniecības sistēma atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem, 14. pantā sniegtajai definīcijai²

PVKIU direktīva

Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (pārstrādāta versija)

Sekošanas novirze

Atšķirību svārstīgums starp *PVKIU, kuri seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam*, ienesīgumu un attiecīgā indeksa vai indeksu ienesīgumu

---

² OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

III. Mērķis

- Šo pamatnostādņu mērķis ir aizsargāt ieguldītājus, sniedzot norādījumus par informāciju, kuru sniedz [šī dokumenta mērķis ir panākt vienotu piemērošanu visās dalībvalstīs, tāpēc, lai arī "būtu jādara" forma ir gramatiski precīza, ieteiktu tekstā lietot "dara" vai "jādara" izteiksmi, ko lieto tādā nozīmē, ka ieteiktais jāuztver kā pienākums, nevis izvēles iespēja] saistībā ar PVKIU, kas seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam, un PVKIU ETF, kā arī konkrētiem noteikumiem, kuri PVKIU jāievēro, iesaistoties darījumos ar regulētā tirgū netirgotiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem (arī turpmāk tekstā) un izmantojot efektīvas portfeļa pārvaldības [portfeļa efektīva vadība (lietots likumā) arī turpmāk tekstā] metodes. Visbeidzot, pamatnostādnēs ir izklāstīti kritēriji, kuriem jāatbilst finanšu indeksiem, kuros PVKIU veic ieguldījumus.

IV. Atbilstības un ziņošanas pienākumi

Pamatnostādņu statuss

- Šajā dokumentā ietvertas pamatnostādnes, kas publicētas saskaņā ar EVTI regulas 16. pantu.³ Saskaņā ar EVTI regulas 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm un finanšu tirgus dalībniekiem ir jādara viss iespējama, lai nodrošinātu atbilstību pamatnostādnēm.
- Kompetentajām iestādēm, uz kurām šīs pamatnostādnes attiecas, jānodrošina atbilstība tām, iekļaujot šīs pamatnostādnes savās uzraudzības darbībās, tostarp gadījumos, kad konkrētās pamatnostādnes ir vērstas galvenokārt uz finanšu tirgus dalībniekiem.

Ziņošanas prasības

- Kompetentajām iestādēm, uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, ir jāinformē EVTI par to, vai tās atbilst vai plāno nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, norādot neatbilstības iemeslus, ne vēlāk kā divus mēnešus pēc publicēšanas. EVTI tīmekļa vietnē ir pieejama ziņojumu veidlapa.
- PVKIU pārvaldības sabiedrībām un PVKIU, kuri darbojas kā pašu pārvaldītas ieguldījumu sabiedrības, nav jāziņo par atbilstību šīm pamatnostādnēm.

V. PVKIU, kuri seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam

- PVKIU, kuri seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam, prospektā ietver:
  - skaidru indeksu aprakstu, tostarp informāciju par tā sastāvu. Lai novērstu nepieciešamību bieži atjaunināt dokumentu, prospektā ieguldītājus var aicināt izmantot tīmekļa vietni, kurā tiek publicēts precīzs indeksu sastāvs;
  - informāciju par to, kā tiks sekots indeksam (piemēram, vai tiks īstenots pilnīgas vai uz paraugu balstītas fiziskās replicēšanas modelis vai sintētiskā replicēšana) un izraudzītās metodes

---

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK.

ietekmi uz ieguldītājiem saistībā ar viņu ieguldījumu pakļaušanu indeksa sastāva un darījumu partneru riskam;

- c) informāciju par paredzamo sekošanas novirzi parastos tirgus apstākļos;
  - d) to faktoru aprakstu, kuri, iespējams, ietekmēs PVKIU, kas seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam, spēju sekot indeksu darbības rezultātiem, piemēram, darījumu izmaksas, nelielie nelikvidie komponenti, dividendu atkārtota ieguldīšana utt.
10. Informācija, kas jāsniedz atbilstīgi 9. punkta b) apakšpunktam, apkopotā veidā jāiekļauj arī ieguldītājiem paredzētās pamatinformācijas dokumentā.
11. PVKIU, kas seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam, gada un pusgada pārskatos jānorāda arī pārskata perioda beigās konstatētā sekošanas novirze. Gada pārskatā jāpaskaidro visas atšķirības starp paredzēto un faktisko sekošanas novirzi attiecīgajā periodā. Gada pārskatā jānorāda un jāpaskaidro arī gada sekošanas atšķirība starp PVKIU darbības rezultātiem un attiecīgā indeksa darbības rezultātiem.

VI. Līdzsvarotie PVKIU, kuri seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam

12. Līdzsvarotajiem PVKIU, kuri seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam, ir jāatbilst PVKIU direktīvas 51. panta 3. punktā noteiktajiem ierobežojumiem un noteikumiem attiecībā uz kopējo risku. Tiem savs kopējais risks jāaprēķina, izmantojot saistību metodi vai relatīvās riskam pakļautās vērtības metodi saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti Pamatnostādnēs par riska novērtēšanu un kopējā riska un darījumu partnera riska aprēķināšanu PVKIU. Kopējā riska ierobežojums attiecas arī uz PVKIU, kuri replicē indeksus ar sviras finansējumu.
13. Prospektā par līdzsvarotu PVKIU, kas seko kādam noteiktam finanšu instrumentu tirgus indeksam, jāietver šāda informācija:
- a) sviras finansējuma politikas apraksts, tā īstenošanas veids (t. i., vai sviras finansējums ir indeksa līmenī vai izriet no tā, kā PVKIU nonāk indeksa radītā riska ietekmē), sviras finansējuma izmaksas (attiecīgā gadījumā) un ar šo politiku saistītie riski;
  - b) reversā (*reverse*) sviras finansējuma ietekmes (t. i., īso pozīciju) apraksts;
  - c) apraksts par to, kā PVKIU darbības rezultāti vidējā līdz ilgā termiņā var ievērojami atšķirties no daudzu indeksu darbības rezultātiem.
14. Šī informācija apkopotā veidā jāiekļauj arī ieguldītājiem paredzētās pamatinformācijas dokumentā.

VII. PVKIU ETF — identifikators un konkrētas informācijas atklāšana

15. PVKIU ETF jāizmanto identifikators "PVKIU ETF", kas to identificē kā biržā tirgotu fondu. Šis identifikators jāizmanto tā nosaukumā, fonda pārvaldes nolikumā vai dibināšanas dokumentos, prospektā, ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā un reklāmas materiālos (arī turpmāk tekstā). Identifikators "PVKIU ETF" jāizmanto visās ES valodās.

16. PVKIU, kas nav PVKIU ETF (atbilstīgi šajās pamatnostādņēs sniegtajai definīcijai), nevajadzētu izmantot ne identifikatoru “PVKIU ETF”, ne “ETF”, ne “biržā tirgots fonds”.
17. PVKIU ETF tā prospektā, ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā un mārketinga materiālos jāsniedz skaidra informācija par portfeļa pārredzamību un to, kur iespējams iegūt informāciju par portfeli, tostarp ziņas par to, kur attiecīgā gadījumā ir publicēta indikatīvā neto aktīvu vērtība.
18. PVKIU ETF tā prospektā arī jāsniedz attiecīgā gadījumā skaidra informācija par indikatīvās neto aktīvu vērtības aprēķināšanas veidu un to, cik bieži tiek veikti aprēķini.

VIII. Aktīvi pārvaldīti PVKIU ETF

19. Aktīvi pārvaldītam PVKIU ETF tā prospektā, ieguldītājiem paredzētās pamatinformācijas dokumentā un mārketinga ziņojumos skaidri jāinformē ieguldītāji par šo faktu.
20. Aktīvi pārvaldītam PVKIU ETF tā prospektā, ieguldītājiem paredzētās pamatinformācijas dokumentā un mārketinga ziņojumos jāsniedz skaidra informācija par to, kā tas īsteno izklāstīto ieguldījumu politiku, tostarp attiecīgā gadījumā tā mērķi pārsniegt indeksu.

IX. Attieksme pret PVKIU ETF sekundārā tirgus ieguldītājiem

21. Gadījumos, kad PVKIU ETF ieguldījumu apliecības, kas iegādātas otrreizējā (arī turpmāk tekstā) tirgū, kopumā netiek izpirktas no fonda, fonda prospektā un mārketinga paziņojumos jāiekļauj šāds brīdinājums:
22. “Sekundārajā tirgū nopirkta PVKIU ETF sertifikātu/akcijas parasti nav iespējams tiešā veidā pārdot atpakaļ PVKIU ETF. Ieguldītājiem ir jāiegādājas un jāpārdod sertifikāti/akcijas sekundārajā tirgū, izmantojot starpnieka (piemēram, biržas brokera) palīdzību, un par šo pakalpojumu, iespējams, tiks piemērota maksa. Turklāt, iegādājoties sertifikātus/akcijas, ieguldītāji var samaksāt lielāku summu nekā spēkā esošā neto aktīvu vērtība, un, pārdodot šos sertifikātus/akcijas, viņi var saņemt mazāku summu nekā spēkā esošā neto aktīvu vērtība.”
23. Ja PVKIU ETF sertifikātu vai akciju fondu biržas cena būtiski atšķiras no tā neto aktīvu vērtības, ieguldītājiem, kuri ir iegādājušies sertifikātus vai akcijas (vai attiecīgā gadījumā sertifikātu vai akciju iegūšanas tiesības, kas tika piešķirtas, izplatot attiecīgo sertifikātu vai akciju) sekundārajā tirgū, jāļauj tās pārdod atpakaļ tieši PVKIU ETF. Piemēram, tas var attiekties uz tādiem tirgus traucējumu gadījumiem kā situācija, kad nav tirgus uzturētāja. Šādās situācijās regulētajā tirgū jāsniedz informācija, norādot, ka PVKIU ETF var nodrošināt tiešas atmaksas PVKIU ETF līmenī.
24. PVKIU ETF tā prospektā jāsniedz informācija par procesu, kā rīkoties ieguldītājiem, kuri ir iegādājušies savus sertifikātus/akcijas otrreizējā tirgū 23. punktā aprakstītajos apstākļos, kā arī par iespējamajām izmaksām. Izmaksām nevajadzētu būt pārmērīgām.

X. Efektīvas portfeļa pārvaldības metodes

25. PVKIU savā prospektā skaidri jāinformē ieguldītāji par nodomu izmantot PVKIU direktīvas 51.panta 2.punktā un Direktīvas par atbilstīgajiem aktīviem 11.pantā minētās metodes un instrumentus. Šajā informācijā jāiekļauj detalizēts apraksts par riskiem, kas ir saistīti ar šiem darījumiem, tostarp par darījumu partnera risku un iespējamajiem interešu konfliktiem, kā arī ietekmi, ko tie radīs attiecībā uz PVKIU darbības rezultātiem. Šo metožu un instrumentu izmantojumam jābūt PVKIU interesēs.

26. Saskaņā ar Direktīvas par atbilstīgajiem aktīviem 11. pantu PVKIU, kuri izmanto efektīvas portfeļa pārvaldības metodes, jānodrošina, lai šo darījumu radītais risks tiktu pienācīgi ņemts vērā PVKIU risku pārvaldības procesā.
27. Saskaņā ar Vadlīniju par atbilstīgajiem aktīviem PVKIU ieguldījumiem 24. punktu ar pārvedamiem vērtspapīriem un naudas tirgus instrumentiem saistītām metodēm un instrumentiem nevajadzētu
  - a) radīt izmaiņas PVKIU norādītajā ieguldījuma mērķī vai
  - b) radīt ievērojamus papildu riskus salīdzinājumā ar sākotnējo risku politiku, kas izklāstīta tā tirdzniecības dokumentos.
28. PVKIU prospektā jāsniedz informācija par politiku saistībā ar tiešajiem un netiešajiem darbības izdevumiem/maksām, kuras rada efektīvas portfeļa pārvaldības metodes un kuras iespējams ieturēt no PVKIU līdzekļiem. Šajos izdevumos/maksās nevajadzētu iekļaut slēptos ienākumus. PVKIU jāsniedz informācija par iestādes/organizācijas, kura(-as) saņem tiešos un netiešos maksājumus un komisijas maksas, un jānorāda, vai šīs iestādes/organizācijas ir saistītas ar PVKIU ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām vai turētājbanku.
29. Visi ieņēmumi, kas gūti no efektīvas portfeļa pārvaldības metodēm un darījumu tiešo un netiešo maksājumu tīrās izmaksas, jāatmaksā PVKIU.
30. PVKIU jānodrošina, ka tas jebkurā laikā spēj atsaukt visus aizdotos vērtspapīrus vai pārtraukt visus parakstītos līgumus par vērtspapīru aizdošanu.
31. PVKIU, kas slēdz pirkšanas ar atpārdošanu līgumu, būtu jānodrošina iespēja jebkurā laikā atsaukt visu skaidras naudas summu vai izbeigt pirkšanas ar atpārdošanu līgumu, pamatojoties uz uzkrājuma [jeb atpārdošanas cenas] principu vai uz tirgus vērtību. Ja šī summa ir atprasāma jebkurā laikā pēc tirgus vērtības, pirkšanas ar atpārdošanu līguma tirgus vērtība būtu jāizmanto, aprēķinot PVKIU neto aktīvu vērtību.
32. PVKIU, kas slēdz pārdošanas ar atpiršanu līgumu, būtu jānodrošina iespēja jebkurā laikā atprasīt visus vērtspapīrus, uz kuriem attiecas pārdošanas ar atpiršanu līgums, vai arī izbeigt noslēgto pārdošanas ar atpiršanu līgumu.
33. Uz noteiktu laiku, kas nepārsniedz septiņas dienas, noslēgtie pārdošanas ar atpiršanu līgumi un pirkšanas ar atpārdošanu līgumi uzskatāmi par vienošanos ar noteikumu, kas ļauj PVKIU atprasīt aktīvus jebkurā laikā.
34. Tiem PVKIU, kuri iesaistās efektīvas portfeļa pārvaldības darījumos, šie darījumi jāņem vērā, izstrādājot savu likviditātes riska pārvaldības procesu, lai jebkurā laikā spētu izpildīt savas atpakaļpirkšanas saistības.
35. PVKIU gada pārskatā jāiekļauj arī informācija par:
  - a) efektīvas portfeļa pārvaldības metožu radītajiem riskiem;
  - b) ar šīm efektīvās portfeļa pārvaldības metodēm saistītā(-o) darījumu partnera(-u) identitāti;

- c) nodrošinājuma veidu un apmēru, kuru PVKIU ir saņēmis, lai mazinātu darījumu partneru risku, un
- d) ienākumiem, kas gūti no efektīvas portfeļa pārvaldības metodēm visā pārskata periodā, kopā ar tiešajiem un netiešajiem darbības izdevumiem un maksām.

XI. Atvasinātie finanšu instrumenti

- 36. Ja PVKIU iesaistās kopējā ienesīguma mijmaiņas darījumos vai iegulda citos atvasinātajos finanšu instrumentos ar līdzīgām pazīmēm, uz PVKIU aktīviem jāatbilst PVKIU direktīvas 52., 53., 54., 55. un 56. pantā noteiktajiem ieguldījumu ierobežojumiem. Piemēram, ja PVKIU iesaistās nefondētā (unfunded) mijmaiņas darījumā, PVKIU ieguldījumu portfelim, kas tiek iesaistīts mijmaiņas darījumā, ir jāatbilst minētajiem ieguldījumu ierobežojumiem.
- 37. Saskaņā ar PVKIU direktīvas 51. panta 3. punktu un Direktīvas 2010/43/ES 43. panta 5. punktu gadījumā, ja PVKIU iesaistās kopējā ienesīguma mijmaiņas darījumā vai veic ieguldījumus citos atvasinātajos finanšu instrumentos ar līdzīgām pazīmēm, atvasināto finanšu instrumentu bāzes aktīvi jāņem vērā, aprēķinot PVKIU direktīvas 52. pantā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.
- 38. To PVKIU, kuri izmanto kopējā ienesīguma mijmaiņas darījumus vai citus atvasinātos finanšu instrumentus ar līdzīgām pazīmēm, prospektos jāiekļauj:
  - a) informācija par bāzes aktīva stratēģiju un ieguldījumu portfeļa vai indeksa saturu;
  - b) informācija par darījumu partneri(-iem);
  - c) apraksts par darījuma partnera maksātnespējas risku un ietekmi uz ieguldītāja ienesīgumu;
  - d) informācija par to, kādā mērā darījuma partneris uzņemas lēmumu pieņemšanas tiesības par PVKIU ieguldījumu portfeļa sastāvu vai pārvaldību vai par atvasināto finanšu instrumentu bāzes aktīvu, un par to, vai attiecībā uz PVKIU ieguldījumu portfeļa darījumiem ir vajadzīga darījuma partnera atļauja;
  - e) atbilstīgi 39. punkta noteikumiem darījuma partnera kā ieguldījumu pārvaldītāja identifikācija.
- 39. Ja darījuma partnerim ir lēmumu pieņemšanas tiesības par PVKIU ieguldījumu portfeļa sastāvu vai pārvaldību vai atvasināto finanšu instrumentu bāzes aktīvu, vienošanās starp PVKIU un darījuma partneri būtu jāuzskata par ieguldījumu pārvaldības pakalpojumu deleģēšanu un tai būtu jāatbilst PVKIU prasībām attiecībā uz deleģēšanu.
- 40. PVKIU gada pārskatā jāiekļauj informācija par:
  - a) bāzes aktīvu risku (*underlying exposure*), ko rada atvasinātie finanšu instrumenti;
  - b) šo atvasināto finanšu instrumentu darījumu partnera(-u) identitāti;
  - c) nodrošinājuma veidu un apmēru, ko PVKIU ir saņēmis, lai mazinātu darījumu partneru risku.

XII. Nodrošinājuma pārvaldība saistībā ar ārpusbiržas finanšu atvasinājumu darījumiem un efektīvas portfeļa pārvaldības metodēm⁴

41. Ar darījumu partneri saistītie riski, kas izriet no ārpusbiržas finanšu atvasinājumu darījumiem un efektīvas portfeļa pārvaldības metodēm, jāapvieno, aprēķinot PVKIU direktīvas 52. pantā noteiktos darījumu partneru riska ierobežojumus⁵.
42. Visi aktīvi, ko PVKIU saņem efektīvas portfeļa pārvaldības metožu ietvaros, būtu jāuzskata par nodrošinājumu šo pamatnostādņu kontekstā, un tiem jāatbilst turpmāk minētajā 43. punktā noteiktajiem kritērijiem.
43. Ja PVKIU iesaistās ārpusbiržas finanšu atvasinājumu darījumos un izmanto efektīvas portfeļa pārvaldības metodes, visam nodrošinājumam, kas tiek izmantots darījumu partneru riska mazināšanai, vienmēr jāatbilst šādiem kritērijiem:
  - a) Likviditāte — visam saņemtajam nodrošinājumam, kas nav skaidra nauda, ir jābūt augsti likvidam, un tas ir jātirgo regulētā tirgū vai daudzpusējā tirdzniecības sistēmā ar pārredzamām cenām, lai to varētu ātri pārdot par cenu, kas daudz neatšķiras no nodrošinājuma pirmspārdošanas vērtējuma. Saņemtajam nodrošinājumam arī jāatbilst PVKIU direktīvas 56. panta noteikumiem.
  - b) Vērtēšana — saņemtais nodrošinājums ir jānovērtē vismaz reizi dienā, un aktīvi, kas ir saistīti ar lielām cenu svārstībām, nav jāpieņem kā nodrošinājums, ja vien netiek piemēroti pienācīgi konservatīvi vērtības samazinājumi (haircuts).
  - c) Emitenta kredītkvalitāte — saņemtajam nodrošinājumam ir jābūt ļoti kvalitatīvam.
  - d) Korelācija — PVKIU nodrošinājums jāsaņem no organizācijas/iestādes, kura ir neatkarīga no darījumu partnera un kuru būtiski neietekmē darījumu partnera darbības rezultāti.
  - e) Nodrošinājuma diversifikācija (aktīvu koncentrācija) — nodrošinājumam valstu, tirgu un emitentu jomā jābūt pietiekami diversificētam. Tiek uzskatīts, ka pietiekamas diversifikācijas kritērijs attiecībā uz emitentu koncentrāciju ir izpildīts, ja PVKIU no efektīvas portfeļa pārvaldības un regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu darījumu partnera saņem nodrošinājumu grozu ar konkrētā emitenta radītu risku ne vairāk kā 20 % apmērā no tā neto aktīvu vērtības. Ja PVKIU ir pakļauts riskam ar vairākiem darījumu partneriem, atšķirīgie nodrošinājumu grozi jāapvieno, lai aprēķinātu viena emitenta radīta riska ierobežojumu 20 % apmērā. Atkāpjoties no šā apakšpunkta, PVKIU var tikt pilnībā nodrošināts ar dažādiem pārvedamiem vērtspapīriem un naudas tirgus instrumentiem, ko emitējusi vai garantējusi dalībvalsts, viena vai vairākas tās vietējās varas iestādes, trešā valsts vai starptautiska sabiedriska organizācija, kurā piedalās viena vai vairākas dalībvalstis. Šādiem PVKIU būtu jāsaņem vērtspapīri no vismaz sešām dažādām emisijām, bet no atsevišķas emisijas saņemtu vērtspapīru apjoms nedrīkstētu pārsniegt 30 % no PVKIU neto aktīvu vērtības. PVKIU, kas plāno tikt pilnībā nodrošināti ar vērtspapīriem, kurus emitējusi vai garantējusi dalībvalsts, tas būtu jāizpauž PVKIU prospektā. PVKIU būtu arī jāidentificē dalībvalstis, vietējās varas iestādes

⁴ Šīs pamatnostādnes par nodrošinājuma pārvaldību groza spēkā esošo Pamatnostādņu par riska novērtēšanu un vispārējā riska, kā arī darījumu partneru riska aprēķināšanu PVKIU (atsauce CESR/10-788) 26. aili attiecībā uz kritērijiem, kuri ir jāievēro saistībā ar nodrošinājumu, kas ir saņemts ārpusbiržas finanšu atvasinājumu darījumu kontekstā.

⁵ Šis noteikums groza spēkā esošo Pamatnostādņu par riska novērtēšanu un vispārējā riska, kā arī darījumu partneru riska aprēķināšanu PVKIU 27. aili attiecībā uz darījumu partneru risku, kas izriet no efektīvas portfeļa pārvaldības darījumiem.

vai starptautiskas sabiedriskas organizācijas, kas emitē vai garantē vērtspapīrus, kurus PVKIU var pieņemt kā nodrošinājumu, kas lielāks par 20 % no to neto kapitāla vērtības.

- f) Risku pārvaldības procesam jānodrošina ar nodrošinājumu pārvaldību saistītu risku, piemēram, operatīvo un juridisko risku, pārvaldība.
- g) Īpašnieka maiņas (*title transfer*) gadījumā saņemtajam nodrošinājumam jābūt nodotam PVKIU turētājbankas glabājumā. Citu finanšu nodrošinājuma līgumu veidu gadījumā nodrošinājums var tikt nodots trešās puses līdzekļu turētājam, kura darbību uzrauga finanšu pakalpojumu uzraudzības iestāde un kurš nav saistīts ar nodrošinājuma sniedzēju.
- h) PVKIU jebkurā laikā ir jāspēj pilnīgi izmantot saņemto nodrošinājumu – bez atsaukšanās uz darījumu partneri vai tā sniegtas atļaujas.
- i) Bezskaidras naudas nodrošinājumu nav pārdots, ieguldīts atkārtoti vai iekļāts⁶.
- j) Skaidras naudas nodrošinājums:
  - tiek noguldīts PVKIU direktīvas 50. panta f) apakšpunktā noteiktajās iestādēs;
  - tiek ieguldīts augstas kvalitātes valdības obligācijās;
  - tiek izmantots *reverse repo* darījumos ar nosacījumu, ka darījumi tiek veikti ar kredītiestādēm, kuru darbību uzrauga finanšu pakalpojumu uzraudzības iestāde, un PVKIU jebkurā laikā var atsaukt visu skaidras naudas summu, pamatojoties uz uzkrājumu principu (*on accrued basis*);
  - tiek ieguldīts īstermiņa naudas tirgus fondos atbilstīgi Vadlīnijām par kopēju Eiropas naudas tirgus fondu definīciju.

44. Atkārtoti ieguldīts skaidras naudas nodrošinājums jādiversificē atbilstīgi diversifikācijas prasībām, kas ir piemērojamas bezskaidras naudas nodrošinājumam.

45. PVKIU, kas saņem nodrošinājumu vismaz 30 % apmērā no tā aktīviem, jānodrošina pienācīga stresa testēšanas politika regulāru stresa testu veikšanai parastos un ārkārtējos likviditātes apstākļos, lai PVKIU varētu izvērtēt ar nodrošinājumu saistīto likviditātes risku. Likviditātes stresa pārbažu politikas ietvaros jāparedz vismaz šādi elementi:

- a) stresa testu scenārija analīzes, tostarp kalibrēšanas, sertifikācijas un jutīguma analīzes, izstrāde;
- b) empīriskā pieeja ietekmes novērtējumam, ietverot likviditātes aplēšu atpakaļejošas pārbaudes;
- c) ziņošanas biežums un ierobežojumu/zaudējumu tolerances sliekšnis(-šņi);

---

⁶ Šīs pamatnostādnes par nodrošinājuma pārvaldību groza spēkā esošo Pamatnostādņu par riska novērtēšanu un vispārējā riska, kā arī darījumu partneru riska aprēķināšanu PVKIU (atsauce CESR/10-788) 9. aili attiecībā uz aizliegumu atkārtoti ieguldīt bezskaidras naudas nodrošinājumu, kas ir saņemts efektīvas portfeļa pārvaldības darījumu kontekstā.

- d) seku mazināšanas darbības, lai samazinātu zaudējumu, tostarp vērtības samazināšanas (*haircut*) politika un atšķirību riska pārvaldība.
46. PVKIU jānodrošina skaidra vērtības samazināšanas politika, kas pielāgota katrai nodrošinājuma ietvaros saņemto aktīvu kategorijai. Izstrādājot vērtības samazināšanas politiku, PVKIU jāņem vērā aktīvu raksturojošās iezīmes, piemēram, kredītstāvoklis vai cenu svārstības, kā arī atbilstīgi 47. punktam veikto stresa testu rezultāti. Šī politika jādokumentē, un tai jāpamato katrs lēmums par konkrēta vērtības samazinājuma piemērošanu vai vērtības samazinājuma nepiemērošanu konkrētai aktīvu kategorijai.
47. Arī prospektā ieguldītājiem jāsniedz skaidra informācija par PVKIU nodrošinājuma politiku. Tajā būtu jāiekļauj atļautie nodrošinājuma veidi, noteiktais nodrošinājuma līmenis, vērtības samazināšanas politika un — skaidras naudas nodrošinājuma gadījumā — atkārtotas ieguldīšanas politika (tostarp riski, kas izriet no atkārtotas ieguldīšanas politikas).
48. Saistībā ar ārpusbiržas finanšu atvasinājumu darījumiem un efektīvas portfeļa pārvaldības metodēm PVKIU gada ziņojumā būtu jāietver šāda informācija:
- a) ja no emitenta saņemtais nodrošinājums pārsniedzis 20 % no PVKIU neto kapitāla vērtības, jāidentificē attiecīgais emitents;
  - b) jānorāda, vai PVKIU ticis pilnībā nodrošināts ar dalībvalsts emitētiem vai garantētiem vērtspapīriem.

XIII. Finanšu indeksi

49. Ja PVKIU plāno izmantot PVKIU direktīvas 53. pantā minētos paaugstinātos diversifikācijas ierobežojumus, tas prospektā skaidri jānorāda, sniedzot to ārkārtējo tirgus apstākļu aprakstu, kuri attaisno šo ieguldījumu.
50. PVKIU nevar veikt ieguldījumus finanšu indeksā, kura vienīgais komponents ietekmē kopējo indeksa ienesīgumu, kas pārsniedz attiecīgās diversifikācijas prasības, t. i., 20 %/35 %. Indeksa ar sviras finansējumu gadījumā viena komponenta ietekmei uz vispārējo indeksa ienesīgumu, ņemot vērā sviras finansējumu, jāatbilst identiskiem ierobežojumiem.
51. PVKIU nevar veikt ieguldījumus tādos preču indeksos, kuru sastāvā nav dažādas preces. Diversifikācijas ierobežojumu aprēķināšanas vajadzībām preces apakškategorijas (piemēram, no dažādiem reģioniem vai tirgiem vai rūpniecības procesā atvasinātas no identiskiem pirmproduktiem) jāuzskata par to pašu preci. Piemēram, *WTI* jēlnaftas, *Brent* jēlnaftas, benzīna vai mazuta līgumi jāuzskata par vienas preces (t. i., naftas) apakškategorijām. Preces apakškategorijas neuzskata par to pašu preci, ja to savstarpējā korelācija nav augsta. Attiecībā uz korelācijas faktoru nevar uzskatīt, ka starp diviem preces indeksa komponentiem, kuri ir šīs pašas preces apakškategorijas, pastāv augsta korelācija, ja 75 % korelācijas novērojumu nepārsniedz 0,8. Šajā nolūkā korelācijas novērojumi jāaprēķina, i) pamatojoties uz vienādi svērtu dienas ienesīgumu

no attiecīgās preces cenām un ii) izmantojot 250 dienu nepārtrauktu novērojumu periodu 5 gadu garumā.⁷

52. PVKIU būtu jāspēj apliecināt, ka indekss atbilst PVKIU direktīvas 53. pantā un Direktīvas par atbilstīgajiem aktīviem 9. pantā noteiktajiem indeksu kritērijiem, tostarp kritērijam, ka indekss atspoguļo tirgus standartu tirgum, uz kuru tas attiecas. Šajā nolūkā:
- a) indeksam ir jābūt vienam skaidram mērķim, lai tas varētu funkcionēt kā pienācīgs tirgus standarts;
  - b) ieguldītāju un uzraudzības iestāžu rīcībā jābūt skaidrai informācijai par indeksa komponentu klāstu un to, pēc kādiem kritērijiem šie komponenti tiek izraudzīti stratēģijas vajadzībām;
  - c) ja indeksa stratēģijā ir iekļauta skaidras naudas pārvaldība, PVKIU jāspēj apliecināt, ka tas neietekmē indeksa aprēķina metodoloģijas objektivitāti.
53. Indekss nav uzskatāms par pienācīgu tirgus standartu, ja tas izveidots un aprēķināts pēc pieprasījuma, kas saņemts no viena tirgus dalībnieka vai ļoti ierobežota tirgus dalībnieku skaita un atbilstīgi šo tirgus dalībnieku prasībām.
54. PVKIU prospektā jāsniedz informācija par līdzsvarošanas (*re-balancing*) biežumu un tās ietekmi uz izmaksām stratēģijas ietvaros.
55. PVKIU nav jāiegulda finanšu indeksā, kura līdzsvarošanas biežums liedz ieguldītājiem iespēju replicēt finanšu indeksu. Indeksi, kuru līdzsvarošana tiek veikta reizi vai vairāk dienā, neatbilst šim kritērijam. Šo pamatnostādņu izpratnē tehniskie pielāgojumi (*adjustments*) finanšu indeksiem (piemēram, indekss ar sviras finansējumu (*leveraged index*) vai svārstīguma mērķa indeksi saskaņā ar publiski pieejamajiem kritērijiem) nav jāuzskata par līdzsvarošanu šā punkta kontekstā.
56. PVKIU nav jāiegulda finanšu indeksos, kuru uzturētājs nesniedz pilnīgu informāciju par aprēķina metodoloģiju, lai, cita starpā, ieguldītājiem būtu iespēja replicēt finanšu indeksu. Tas ietver detalizētas informācijas sniegšanu par indeksa komponentiem, indeksa aprēķinu (tostarp sviras finansējuma ietekmi indeksa ietvaros), līdzsvarošanas metodēm, indeksa izmaiņām, kā arī informāciju par visiem operacionālajiem sarežģījumiem saistībā ar savlaicīgas vai precīzas informācijas sniegšanu. Aprēķina metožu ietvaros nedrīkst izlaist svarīgus parametrus vai elementus, kas ieguldītājiem jāņem vērā, lai replicētu finanšu indeksu. Ieguldītājiem un iespējamajiem ieguldītājiem jānodrošina viegla un bezmaksas piekļuve šai informācijai, piemēram, ar interneta starpniecību. Ieguldītājiem jābūt iespējai brīvi piekļūt informācijai par indeksa darbības rezultātiem.
57. PVKIU nav jāiegulda finanšu indeksos, kuru komponenti un attiecīgie īpatsvari netiek publicēti. Ieguldītājiem un iespējamajiem ieguldītājiem jānodrošina viegla un bezmaksas piekļuve šai informācijai, piemēram, ar interneta starpniecību. Īpatsvarus ar atpakaļejošu spēku var publicēt pēc katras līdzsvarošanas. Šai informācijai jāaptver iepriekšējais periods kopš pēdējās līdzsvarošanas un jāietver visi indeksa līmeņi.

---

⁷ Šīs pamatnostādnes groza spēkā esošās Vadlīnijas par atbilstīgajiem aktīviem PVKIU ieguldījumiem (atsauce CESR/07-044b) attiecībā uz preču indeksiem. PVKIU nevajadzētu veikt ieguldījumus indeksos, kas neatbilst 51. punktā noteiktajām prasībām.

58. PVKIU nav jāiegulda finanšu indeksos, kuru atlases un komponentu līdzsvarošanas metožu pamatā nav iepriekš paredzētu noteikumu un objektīvu kritēriju kopa.
59. PVKIU nav jāiegulda finanšu indeksos, kuru uzturētājs no iespējamajiem indeksa komponentiem pieņem maksājumus par iekļaušanu indeksā.
60. PVKIU nav jāiegulda finanšu indeksos, kuru metodes paredz iespēju iepriekš publicētās indeksu vērtībās veikt izmaiņas ar atpakaļejošu spēku (vēlāka aizpildīšana).
61. PVKIU būtu jāveic pienācīgi dokumentēta indeksa kvalitātes pārbaude. Šajā pārbaudē būtu jāņem vērā, vai indeksa metodēs ir iekļauts attiecīgs paskaidrojums par komponentu īpatsvaram un klasifikāciju, pamatojoties uz ieguldījumu stratēģiju, un vai indekss ir uzskatāms par pienācīgu tirgus standartu. Pārbaudē jāietver arī ar indeksa komponentiem saistīti jautājumi. PVKIU jānovērtē arī informācijas pieejamība par indeksu, tostarp:
  - a) vai ir pieejams skaidrs un aprakstošs izklāsts par tirgus standartu;
  - b) vai ir paredzēta neatkarīga revīzija un šādas revīzijas tvērums;
  - c) indeksa publicēšanas biežums un vai tas ietekmēs PVKIU spēju aprēķināt tā neto aktīvu vērtību.
62. PVKIU jānodrošina finanšu indeksa neatkarīgs novērtējums.

XIV. Pārejas noteikumi

63. Visiem PVKIU, kas izveidoti pēc pamatnostādņu piemērošanas datuma, ir nekavējoties jānodrošina atbilstība pamatnostādņem.
64. PVKIU, kas izveidoti pirms pamatnostādņu piemērošanas datuma un iegulda finanšu indeksos, kuri neatbilst pamatnostādņem, 12 mēnešu laikā pēc piemērošanas datuma jāpielāgo savi ieguldījumi pamatnostādņem.
65. Regulas (ES) Nr. 583/2010 36. pantā definētajiem strukturētajiem PVKIU, kuri tika izveidoti pirms pamatnostādņu piemērošanas datuma, nav noteikta prasība nodrošināt atbilstību pamatnostādņem, ja vien pēc pamatnostādņu piemērošanas datuma tie nepieņem jaunas pieteikšanās. Tomēr, lai spētu arī turpmāk piedāvāt esošajiem ieguldītājiem pienākošos maksājumus, šādi jau pastāvoši PVKIU var aktīvi pārvaldīt savus finanšu līgumus.
66. PVKIU, kuri izveidoti pirms pamatnostādņu piemērošanas, 12 mēnešu laikā pēc pamatnostādņu piemērošanas datuma jāpielāgo savs nodrošinājuma portfelis atbilstīgi šīm pamatnostādņem. Tomēr nekavējoties ir jānodrošina visu pēc pamatnostādņu piemērošanas datuma veiktu atkārtotu skaidras naudas nodrošinājuma ieguldījumu atbilstība pamatnostādņem.
67. PVKIU, kuri izveidoti pirms pamatnostādņu piemērošanas un kuri ir parakstījuši ienākumu dalīšanas līgumus, 12 mēnešu laikā pēc pamatnostādņu piemērošanas datuma jānodrošina atbilstība pamatnostādņu 28. punktam.
68. PVKIU ETF, kuri izveidoti pirms pamatnostādņu piemērošanas, nav jānodrošina atbilstība pamatnostādņem saistībā ar identifikatoriem:

- a) līdz pirmajai reizei, kad pēc pamatnostādņu piemērošanas datuma citu iemeslu dēļ tiek mainīts fonda nosaukums;
  - b) pirms pagājuši divpadsmit mēneši pēc pamatnostādņu piemērošanas.
69. PVKIU ETF, kuri izveidoti pirms pamatnostādņu piemērošanas datuma, sākot ar piemērošanas datumu, būtu jāatbilst noteikumiem saistībā ar attieksmi pret otrreizējā tirgus ieguldītājiem.
70. Prasības saistībā ar fondu noteikumu saturu vai pastāvoša PVKIU pārvaldes nolikumu vai dibināšanas dokumentu, tā prospektu, ieguldītājiem paredzēto pamatinformāciju vai reklāmas materiālu, kas ir publicēts pirms pamatnostādņu piemērošanas, nestājas spēkā:
- a) līdz pirmajai reizei, kad pēc pamatnostādņu piemērošanas datuma tiek publicēts dokuments vai paziņojums, kas ir pārskatīts vai aizstāts cita iemesla dēļ;
  - b) pirms pagājuši divpadsmit mēneši pēc pamatnostādņu piemērošanas.
71. Nav nepieciešamības, ka PVKIU, kuri izveidoti pirms pamatnostādņu piemērošanas datuma, atbilstu noteikumiem saistībā ar nodrošinājumu dažādošanas prospektu pārskatāmību pirms:
- a) līdz pirmajai reizei, kad pēc pamatnostādņu piemērošanas datuma tiek publicēts prospekts, kas ir pārskatīts vai aizstāts cita iemesla dēļ;
  - b) pirms pagājuši divpadsmit mēneši pēc pamatnostādņu piemērošanas.
72. Prasības par informācijas publicēšanu pastāvoša PVKIU ziņojumā un pārskatā neattiecas uz nevienu pārskata periodu, kas ir noslēdzies pirms pamatnostādņu piemērošanas datuma.